

Financiële ontwikkelingen bij de omzetting van VoF naar BV en de stichting van de holding (Bijlage bij: Gemeenten en het wegvloeien van Wmo- en jeugdzorggelen: onmacht of onwil? Deel3)

De ontwikkeling van het eigen vermogen van X

Zorginstelling X had als VoF de volgende balans op het eind van 2017 (x 1000 euro, iets aangepaste bedragen):

Eindbalans X VoF

Activa	Eind 2017	Passiva	Eind 2017
Materiële vaste activa	15	Eigen vermogen	230
Immateriële vaste activa	0	Schulden	75
Debiteuren	150		
Liquide middelen	140		
Totaal activa	305	Totaal passiva	535

In 2018 werd de VoF omgezet in een BV via een ruisende inbreng. Daarbij werd de meerwaarde van het bedrijf op de balans van de nieuw te vormen BV ingebracht. Dit doet men meestal als de intentie bestaat het bedrijf binnen niet al te lange tijd te verkopen. Het is niet duidelijk of bij X de intentie bestond het bedrijf op korte termijn te verkopen.

Bij een omzetting van een VoF in een BV krijgen de eigenaren van de BV aandelen in de BV. De nieuwe eigenaren betalen dus niets bij de overgang, de aandelen die ze krijgen weerspiegelen de waarde van het bedrijf (activa – passiva).

De goodwill die in de BV werd ingebracht bedroeg 230. Dit is op de balans weergegeven in de vorm van immateriële vaste activa. Dat zou aan het begin van 2018 de volgende balans hebben gegeven zonder verdere ingrepen:

Virtuele beginbalans X BV

Activa	Begin 2018	Passiva	Begin 2018
Materiële vaste activa	15	Eigen vermogen	460
Immateriële vaste activa	230	Schulden	75
Debiteuren	150		
Liquide middelen	140		
Totaal activa	535	Totaal passiva	535

Het eigen vermogen zou dus ten opzichte van de eindbalans van de VoF gegroeid zijn met 230 als gevolg van de goodwill van 230. Let wel, dit is een virtuele balans, in de zin dat die niet is gepubliceerd. Een balans wordt immers aan het eind van het jaar gepubliceerd. Uit het feit dat hier een ruisende inbreng is toegepast, volgt dat, behalve door de opvoering van immateriële vaste activa, de activa en passiva op nog meer plaatsen gewijzigd kunnen zijn. Het gevolg is dat we niet uit kunnen gaan van de eindbalans van de VoF als beginbalans van de BV.

De beginbalans van de BV moeten we derhalve proberen te reconstrueren uit de eindbalans van 2018 van de BV en de gegevens van de verlies –en winstrekening en, eventueel, het kasstroomoverzicht over het jaar 2018. We beperken ons hier tot het afleiden van de toename van het eigen vermogen over 2018 op basis van de verlies- en winstrekening van 2018 en vergelijken dat met de toename van het eigen vermogen die op basis van de virtuele beginbalans berekend kan worden. Het verschil tussen de virtuele toename van het eigen vermogen en de feitelijke toename van de niet uitgekeerde winst geeft

dan een benadering van de veranderingen in de beginbalans in 2018 ten opzichte van de eindbalans van de VoF in 2017.

Als we de virtuele beginbalans van de BV vergelijken met de gepubliceerde balans aan het eind van 2018. Dan krijgen we het volgende overzicht:

	virtueel	feitelijk		virtueel	feitelijk
Activa	Begin 2018	Eind 2018	Passiva	Begin 2018	Eind 2018
Materiële vaste activa	15	90	Eigen vermogen	460	495
Immateriële vaste activa	230	205	Voorzieningen	0	30
Debiteuren & voorraad	150	420	Schulden	75	215
Liquide middelen	140	25			
Totaal activa	535	740	Totaal passiva	535	740

Volgens de verlies- en winstrekening van X was in 2018 de winst na belastingen gelijk aan: 265 (resultaat voor belastingen) – 55 (belastingen) = 210. Daarnaast is er in 2018 voor 65 dividend uitgekeerd, zodat het eigen vermogen van X met $210 - 65 = 145$ zou moeten zijn toegenomen. In vergelijking met de virtuele beginbalans van 2018 is het eigen vermogen echter met 35 toegenomen (namelijk $495 - 460$). Dus, kennelijk is bij de omzetting van de VoF in een BV ten opzichte van de eindbalans per saldo $145 - 35 = 110$ van de actiefzijde van de balans afgehaald. Of, om het iets anders te formuleren, het netto resultaat inclusief de aftrek van dividend is niet gebruikt om het eigen vermogen in 2018 te versterken, maar heeft in deze opzet een andere bestemming gekregen buiten de zorginstelling.

Wat er precies bij de omzetting van de VoF in een BV is gebeurd, kunnen we niet achterhalen. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat er aan de liquide middelen van de VoF 110 was onttrokken, zodat aan het begin van 2018 de liquide middelen niet gelijk waren aan 140, maar dat die verminderd waren tot 30.

Reconstructie van de balans van de holding

Het idee van een holdingstructuur is dat de holding aandelen houdt in de zorginstelling X. De holding-B.V. doet, buiten het houden van aandelen in X, niets. Alle feitelijke zorgactiviteiten vinden plaats in X.

De eerste jaarrekening van de holding dateert van eind 2018. Hieronder staat de balans uit de jaarrekening, opnieuw enigszins aangepast (en om euro's te krijgen dient men x 1000 te doen). Er werd geen verlies- en winstrekening gepubliceerd. De financiële vaste activa van de holding bestaan per definitie uit het eigen vermogen van X en bedraagt dus 495. Daarnaast beschikt de holding over vorderingen voor 65, waartegenover voorzieningen en kortlopende schulden staan van in totaal 30.

Activa	Eind 2018	Passiva	Eind 2018
Financiële vaste activa	495	Aandelenkapitaal	320
		Overige reserves	210
		Eigen vermogen	530
Vorderingen	65	Voorzieningen & korte schulden	30
Totaal activa	560	Totaal passiva	560

In 2019 maakte X BV een winst na belasting van 225. Daaruit werd een dividend van 50 naar de holding overgemaakt. Dat leidde tot een toename van het eigen vermogen van X met 175 ($225 - 50$), zodat de financiële vaste activa van de holding ook met 175 toenemen. Er werd een managementvergoeding overgemaakt van 250 naar de holding. Als managementvergoeding en de dividenduitkering binnen de holding zouden zijn gebleven, zou er vennootschapsbelasting en dividendbelasting over worden

geheven die wij in totaal als 50 berekenen. Aan de activazijde zou er derhalve op grond van de managementvergoeding en het dividend een toename zijn, inclusief belasting, van 250. We nemen voor het gemak aan dat die in liquide middelen zijn omgezet. Als er verder geen wijzigingen in de balansposten van de holding zouden zijn opgetreden, zou dit hebben moeten leiden tot de volgende 'hypothetische' balans van de holding eind 2019:

Hypothetische eindbalans van de holding			
Activa	eind 2019	Passiva	eind 2019
Financiële vaste activa	670	Aandelenkapitaal	320
		Overige reserves	635
Liquide middelen	250	Eigen vermogen	955
Vorderingen	65	Voorzieningen & korte schulden	30
Totaal activa	985	Totaal passiva	985

De balans zag er echter feitelijk als volgt uit:

Feitelijke eindbalans van de holding			
Activa	eind 2019	Passiva	eind 2019
Financiële vaste activa	670	Aandelenkapitaal	320
		Overige reserves	400
Liquide middelen	90	Eigen vermogen	720
Vorderingen	155	Voorzieningen & korte schulden	195
Totaal activa	915	Totaal passiva	915

Het eigen vermogen is dus met $955 - 720 = 235$ minder toegenomen dan als – ceteris paribus -- de managementvergoeding en het dividend in het bedrijf was gebleven. Dit is kennelijk gerealiseerd door in te teren op de liquide middelen ($250 - 90 = 160$) en door van een netto-vorderingenpositie van 35 over te gaan naar een netto-schuld positie 40 (netto afname van vorderingen met 75).

Wat is er overgemaakt naar privé?

Als we aannemen dat de bedragen die we over 2018 en 2019 niet meer terug kunnen vinden in de boeken van X BV en de holding, naar de privé-rekening van de directie zijn overgemaakt, krijgen we in totaal de volgende overboekingen:

Intering op eigen vermogen van X BV in 2018:	110
Dividend 2018:	65
Salaris directie 2018:	155
Intering op eigen vermogen van holding in 2019:	<u>235</u>
Totaal	565

Opgemerkt dient te worden dat het niet zeker is dat het hele bedrag als bruto inkomen aan de directie is overgemaakt. Een deel van dit bedrag kan ook voor andere doeleinden zijn aangewend. Verder zij vermeld dat het niet valt niet uit te sluiten – maar ook niet aan te tonen – dat er in 2019 ook nog een salaris is uitgekeerd aan de directie voor de verlening van naast de managementvergoeding. Als er wel van zo'n 'dubbele salariëring' sprake zou zijn, zou de directie behalve het bovenstaande bedrag van 565 ook nog een salaris van ongeveer 155 hebben ontvangen, zodat het totaal overgemaakt bedrag naar de privé-rekening van de directie op 720 zou uitkomen.

Conclusie

In euro's is bij de omzetting van zorginstelling X van een VoF in een BV en de toevoeging van de holding boven op de zorginstelling X in twee jaar tijd een bedrag van tussen 565.000 en 720.000 euro overgemaakt naar een onbekende bestemming. Voor een deel kan dat bedrag als salaris voor de directie worden beschouwd. Over die twee jaar is een salaris van in totaal 310.000 euro aannemelijk. Dan blijft dus nog een bedrag van tussen de 255.000 en 410.000 euro over dat niet kan worden getraceerd.

Het college van B&W van gemeente Y verklaarde in de gemeenteraad dat het inkomen van de directie beperkt was gebleven. Het is niet duidelijk of de gemeente daarmee het bedrag van 565.000 – 720.000 euro bedoelde, of het door X gerapporteerde bedrag van 310.000 euro.

18 april 2021